

VERENIGING
NEDERLANDS
CABINEPERSONEEL

Koninklijke Luchtvaartmaatschappij NV
T.a.v. de heer ir. A.W. Slagt
EVP Human Resources & Industrial
Relations (AMS/HA)
de heer drs. M.P.A. Stienen (AMS/HB)
VP Industrial Relations and Compensation &
Benefits

Datum: 8 september 2017

Kenmerk: 0073/CE/in

Betreft: Uitslag Ledenraadstemming KLM-eindbod en aankondiging
werkonderbreking van 1 (één) uur op vrijdag 15 september 2017

Geachte heer Slagt en Stienen,

Sinds 2014 hebben wij met u onderhandeld over een nieuwe pensioenregeling. Na uw eenzijdige wijziging van de uitvoeringsovereenkomst van het pensioenreglement van het KLM- en KLC cabinepersoneel, hebben wij een oplossing voor het pensioendossier voorwaardelijk gesteld om aan de cao-tafel te komen. U heeft vervolgens via de rechter geprobeerd om ons te dwingen aan de cao-tafel te komen. De rechter heeft ons echter in het gelijk gesteld en uw eisen afgewezen. Eind december 2016 kwam er eindelijk een oplossing voor het geschil over de pensioenregeling.

Inmiddels had u echter een volgende eenzijdige maatregel ingesteld om een bezuiniging te realiseren die u via de cao-tafel niet gerealiseerd kon krijgen door het pensioengeschil: de -1 ca maatregel. De introductie van deze maatregel heeft geleid tot moeilijke omstandigheden voor het cabinepersoneel aan boord. Zo moeilijk zelfs dat u in uw eigen communicatie deze maatregel als zeer ongewenst heeft bestempeld, het arbeidsverzuim gestegen is tot grote hoogte en de motivatie van het cabinepersoneel zwaar onder druk staat.

Om die reden heeft de VNC voor het eerst in haar bestaan het KLM cabinepersoneel opgeroepen tot werkonderbrekingen om de eenzijdig opgelegde -1 ca maatregel teruggedraaid te krijgen. Voor de VNC betekende het organiseren van deze acties een dieptepunt in de verhoudingen tussen de werknemers (onze leden) en u als werkgever. Met korte werkonderbrekingen die de vluchtuitvoering niet in gevaar brachten, heeft de VNC geprobeerd een signaal af te geven zonder KLM financieel te schaden en de passagier te dupeeren. Dat signaal heeft u niet opgepakt. Ook nu stelde de rechter ons in het door u ingestelde kort geding in het gelijk. De VNC mocht haar acties opschalen naar werkonderbrekingen van 1 uur. Op basis van een toezegging van uw kant om verder te praten over een integraal voorstel heeft de VNC die laatste opschaling van de werkonderbreking naar één uur opgeschort.

Na 1,5 jaar, december 2016, besloot u in te stappen op het VNC pensioenvoorstel (inclusief CDC-regeling) en een afspraak te maken over tientallen miljoenen euro's aan pensioengeld van het cabinepersoneel (premiëvrijval en achterstallige herstellpremies). Echter, met het bereiken van de pensioendeal was de eenzijdige -1 ca bezuinigingsmaatregel nog niet van tafel. Voor ons was dat genoeg reden om pas aan de cao-tafel te verschijnen nadat u op 24 maart 2017 schriftelijk had toegezegd de -1 ca maatregel gefaseerd te zullen terugdraaien. Het vertrouwen tussen partijen moest hiermee hersteld worden, maar ook aan die toezegging heeft u zich niet gehouden: u heeft het terugdraaien

VERENIGING
NEDERLANDS
CABINEPERSONEEL

uitgesteld en het resultaat van de verkoop van JE-dagen niet ingezet om het terugdraaien te versnellen.

Het cabinepersoneel heeft hebben de afgelopen cao-rondes op verschillende manieren bijgedragen aan de bezuinigingen die u nodig achtte om KLM weer financieel gezond te krijgen.

- We hebben de pensioenregeling voor cabinepersoneel omgezet van een DB naar een CDC-regeling (het risico ligt nu bij het cabinepersoneel),
- We zijn productiever geworden door een ingreep in de WRR (gemiddeld werkt het cabinepersoneel -FTE- 20 dagen per jaar meer tegen hetzelfde salaris),
- We hebben JV-dagen ingeleverd (minder vakantie en minder in de zomer),
- We hebben een 0-lijn op loon geaccepteerd die tot een stilstand in loonontwikkeling heeft geleid van 6 jaar,
- Het salarishuis is zodanig aangepast dat u naar de toekomst toe een forse bezuiniging realiseert op nieuw personeel bij indiensttreding (langzame groei in de eerste 5 jaar) en bij promotie (minder grote stappen).

De VNC heeft zich gecommitteerd aan het financieel gezond maken van KLM, maar niet aan een zuiver cijfermatige benadering van de bezuinigingsprogramma's Transform '15 en Perform 2020. De VNC is van mening dat er verantwoord bezuinigd moet worden daar waar het kan, zoveel als redelijkerwijs kan en zonder dat het de uiteindelijke doelstelling van KLM, "the most customer centric airline" te worden, in de weg staat. Als we de klant verliezen zijn we immers helemaal klaar.

We zijn met vertrouwen de onderhandelingen gestart. Uiteraard kenden we bij de start hiervan de visie van KLM en de bijbehorende doelstellingen, net zoals u wist dat wij ons niet committeerden aan de puur cijfermatige opgelegde bezuinigingsdoelstellingen maar wel aan het financieel gezond maken van KLM. Ons gezamenlijke doel was -door alle partijen ook uitgesproken- om tot een gebalanceerd, evenwichtig akkoord te komen, afgesproken met de drie partijen te weten KLM, de VNC en FNV Cabine.

Na 17 dagen onderhandelen trekt de VNC de conclusie dat KLM geen evenwichtig, gebalanceerd akkoord nastreeft maar als enige doel heeft het behalen van haar financiële doelstellingen. Daarnaast lijkt het er nu op dat KLM zelfs bereid is om een cao af te sluiten met één bond, te weten FNV cabine, in diezelfde vastberadenheid om haar doelstellingen na te streven. Dit is een unicum in onze gezamenlijke historie van meer dan 70 jaar. KLM houdt vast aan haar bezuinigingsdoelstellingen zonder te kijken naar de effecten voor het personeel, u doet geen water bij de wijn. Elk voorstel dat ons tot nu toe door u is gedaan is dezelfde toffee in een andere wikkel. U verwijt ons dat wij niet bewegen. Wij hebben echter als werknemersorganisatie een gebalanceerd bezuinigingsplan op tafel gelegd met oog voor de werkdruk in alle functies aan boord en de doelstellingen op klanttevredenheid van KLM. Het voorstel voldeed niet aan uw vooral vastgestelde financiële doelstellingen en is inhoudelijk niet eens besproken.

Het doel van het bezuinigingsprogramma Perform 2020 was een COI van 700 tot 900 miljoen euro. Mede door de inspanningen van het personeel haalde KLM in 2015 de 700 miljoen euro bijna, in 2016 zelfs ruim en is de prognose dat KLM in 2017 boven haar financiële doelstellingen zal presteren. De VNC realiseert zich dat de cao voor cabinepersoneel op 1 april 2016 is geëxpireerd. Dat maakt dat wij ons gehouden voelen in het kader van Perform 2020 een bezuiniging te leveren in een cao die meer terugwerkende kracht dan looptijd zal hebben. Bezuinigen is een middel om een doel te bereiken en moet verantwoord gebeuren.

Het bestuur van de VNC is van mening dat het eindbod een onverantwoorde bezuiniging is op het cabinepersoneel. Dat is de reden waarom wij op 7 september jl. het eindbod met een negatief advies

VERENIGING
NEDERLANDS
CABINEPERSONEEL

aan onze Ledenraad hebben voorgelegd. Negatief, omdat u met het eindbod een frontale aanval inzet op onze arbeidsvoorwaarden: u holt ons vak uit op functie-inhoud, u nivelleert onze salariering en u ontnemt ons het carrièreperspectief. Daarnaast moest u op veel van onze vragen het antwoord schuldig blijven, omdat u een en ander nog niet uitgewerkt had. Ook zitten er aantoonbare operationele onmogelijkheden in waar wij u meermaals op gewezen hebben.

De Ledenraad heeft hierover uitgebreid gediscussieerd. Wij hebben u donderdag 7 september jl. geïnformeerd dat de Ledenraad het KLM-eindbod unaniem heeft afgewezen. Daarnaast heeft de Ledenraad de VNC opgeroepen tot het organiseren van acties op korte termijn met als doel om KLM er toe te bewegen het eindbod in te trekken, de bezuinigingsdoelstellingen naar beneden bij te stellen en wederom aan de onderhandelingstafel te gaan zitten.

Wellicht nogmaals ten overvloede, de VNC heeft zich niet gecommitteerd aan de bezuinigingsdoelstellingen van Perform 2020. Dit hebben wij ook meerdere malen schriftelijk en mondeling laten weten. We hebben wel degelijk bezuinigingsvoorstellen gedaan, en daarmee meebewogen in uw richting, die u meteen heeft afgewimpeld als zijnde niet voldoende. Dit terwijl de winstprognose aanzienlijk is (KLM resultaten) en het cabinepersoneel bij de vorige drie cao's haar verantwoordelijkheid heeft genomen met betrekking tot de financiële gezondheid van KLM.

Wij laten u weten dat wij voornemens zijn om op vrijdag 15 september 2017 tussen 05.00 uur en 23.00 uur een werkonderbreking te organiseren van één uur. Uiteraard zijn wij bereid tot het voeren van een veiligheidsoverleg en zal de VNC ten tijde van deze actie aanwezig zijn op en rond het BMC om de collega's te ondersteunen.

Afsluitend laten wij u weten dat u voormelde werkonderbreking kunt voorkomen door schriftelijk te verklaren dat u uw (eind)bod intrekt (niet meer gestand doet) **en uiterlijk 1 oktober** aanstaande zal terugkeren aan de onderhandelingstafel voor het alsnog overeenkomen van een evenwichtige cao voor het cabinepersoneel.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Chris van Elswijk
Voorzitter KLM sectiebestuur
Vereniging Nederlands Cabinepersoneel VNC

Cc: Miriam Kartman
- Marco Redeker
- Mahender Gangadin
- Daan Nijssen
- Peter Overdijk
- Fred Vijlbrief
- Birte Nelen (FNV Cabine)